

МИЦИК Л. М.

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Навчально-методичний посібник

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

МИЦИК Л. М.

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Навчально-методичний посібник

Ніжин – 2023

УДК 327.8:321.7

М70

Рекомендовано Вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Протокол № 8 від 23.02.2023 р.

Рецензенти:

Бойко О. Д. – доктор політичних наук, професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Барановський Ф. В. – доктор політичних наук, професор Державного торговельно-економічного університету

Мицик Л. М.

М70 Новітні тенденції публічної і культурної дипломатії: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 57 с.

Навчально-методичний посібник віддзеркалює зміст, мету і завдання курсу «Новітні тенденції публічної і культурної дипломатії», вміщує авторську навчальну програму курсу, плани семінарських занять, списки рекомендованих джерел і літератури до кожної теми заняття та до курсу в цілому. Курс покликаний розкрити роль публічної дипломатії в демократизаційних процесах сучасності, можливості громадського та культурного діалогу у створенні позитивного іміджу держави в міжнародному середовищі.

Посібник відповідає вимогам кредитно-модульної системи організації навчального процесу. До посібника включені методичні матеріали до усіх основних форм навчальної діяльності студентів (лекція, семінар, підсумковий іспит) та розгорнута характеристика системи її оцінювання

Посібник розрахований на студентів гуманітарних та соціально-політичних спеціальностей вищих навчальних закладів, аспірантів, викладачів.

© Мицик Л. М., 2023

© НДУ ім. М. Гоголя, 2023

ВСТУП

Освітній компонент програми підготовки магістрів зі спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» спрямований на вивчення новітніх тенденцій розвитку публічної та культурної дипломатії як важливого засобу просування «м'якої сили» держави на міжнародній арені, особливостей сучасних національних стратегій публічної та культурної дипломатії, а також вдосконалення аналітичних та практичних умінь магістрів-міжнародників у цій сфері.

Вивчення дисципліни покликане дати змогу зрозуміти роль публічної дипломатії в демократизаційних процесах сучасності, можливості громадського та культурного діалогу у створенні позитивного іміджу держави в міжнародному середовищі. Це дозволить молодим громадянам нашої держави виробити власне свідоме ставлення до перспектив співпраці та інтегрування України у європейське та світове співтовариство.

Метою курсу є поглиблення знань про теорію та практику публічної та культурної дипломатії як інструментів впливу держави у сучасній світовій політиці; формування у студентів європейських за своєю природою та демократичних за своєю сутністю ціннісних орієнтацій: гуманізму, особистої свободи, поваги до прав людини, толерантності.

Вивчаючи тематику курсу «Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії», студенти мають звернути увагу на цілі, функції, цінності та стратегії сучасної дипломатичної практики країн світу та України, прослідкувати динаміку їх системних змін. Студенти повинні вміти не лише наводити фактичний матеріал з цих проблем, але й застосовувати основні теоретичні підходи до їх аналізу.

Серед **завдань** курсу «Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії» можна визначити:

- формування вміння оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем;

- формування вміння розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики;
- формування вміння формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій;
- формування вміння аналізувати та оцінювати ефективність діяльності державних та недержавних інституцій в сфері публічної і культурної дипломатії;
- формування вміння проектувати та реалізовувати заходи в галузі публічної і культурної дипломатії.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **компетентностями**:

I. Загальнопредметні:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність працювати в міжнародному контексті;

II. Фахові:

- Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України;
- Здатність планувати та здійснювати проекти та заходи в сфері публічної і культурної дипломатії.

Курс "Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії" є одним з нормативних курсів у циклі підготовки магістрів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Викладання курсу ведеться з урахуванням змісту усього циклу професійно орієнтованих дисциплін навчального плану спеціальності, які він логічно доповнює і розвиває.

Навчально-методичний посібник віддзеркалює *структуру навчального курсу* з урахуванням вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу:

Кількість кредитів відповідних ECTS: 4

Кількість залікових кредитів: 1

Змістових модулів: 2

Загальна кількість годин: 120

Лекції (теоретична підготовка): 16 години

Практичні заняття: 24 годин

Самостійна робота: 80 годин

Форма контролю: іспит;

В межах залікового кредиту у посібнику пропонується блок матеріалів, який складається з навчальної програми курсу; планів семінарських занять зі списками рекомендованих джерел та літератури; словника, який представляє спеціальний понятійний апарат, що використовується у відповідних змістових модулях; екзаменаційних питань. Посібник вміщує також загальний список базової навчальної та спеціальної наукової літератури та Інтернет-ресурсів для вивчення курсу "Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії" та зразок системи оцінювання навчальних досягнень студента.

Авторська програма курсу "Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії", представлена у даному посібнику, відповідає вимогам державного стандарту вищої освіти. Підвищена інформативна насиченість програми зумовлена завданнями координації аудиторних занять і самостійної підготовки з курсу, забезпечення ефективності очної та заочної (дистанційної) форм навчання. Лекційна частина курсу побудована за проблемним принципом і покликана розкрити загальні тенденції та національні особливості розвитку публічної та культурної дипломатії в сучасних умовах.

Словник дає уявлення про основні спеціальні терміни, які вводяться у відповідних змістових модулях. Підбір понятійного апарату, що становить основу словника, відповідає двом основним завданням. По-перше, ці матеріали покликані

представити позицію авторки посібника щодо принципово важливих методологічних проблем і запропонувати визначене трактування базових понять з курсу. З огляду на це, визначення таких понять, як «глобалізація», «громадська дипломатія», «інформаційна війна» тощо є суто науковою проблемою і становить важливий елемент представленої авторської програми курсу. По-друге, матеріали словника можуть бути використані у практичній роботі зі студентами як довідковий апарат.

Вибір тематики *семінарських занять*, представлених у посібнику, віддзеркалює логіку авторської програми курсу. Методичні матеріали до тем семінарських занять (питання для обговорення, списки рекомендованих джерел і літератури) дозволять здобувачам освіти визначити центральні, найбільш дискусійні проблеми з кожної теми, зорієнтуватися у різноманітності сучасних наукових концепцій та літератури, інноваційних методиках їх аналізу. Методика проведення практичних занять може і повинна варіюватися з урахуванням специфіки матеріалу, що вивчається, інтересів студентів, рівня їхньої підготовки, мети і очікуваних результатів конкретного заняття, наявних ресурсів і часу. Методичні пошуки – це самостійна і надзвичайно цікава складова навчального процесу, що має базуватися на співпраці викладача і студентів.

Особливістю даного практичного посібника є розгорнута бібліографія, яка включає як списки джерел та літератури, рекомендованих до кожної теми семінарського заняття, так і загальний список базової навчальної та спеціальної наукової літератури та Інтернет-ресурсів для вивчення усього курсу. При роботі зі списками джерел та літератури до тем семінарських занять слід враховувати, що пріоритетне значення при їх складанні віддавалося проблематиці цих занять, в першу чергу віддзеркалювалися новітні публікації у наукових і періодичних виданнях з найбільш дискусійних проблем. Загальний список джерел та літератури до курсу включає видання узагальнюючого, аналітичного характеру, частину наукової літератури, яка не представлена у планах семінарів, а також адреси найбільш значущих Інтернет-сайтів. У такому варіанті списки рекомендованої літератури можуть ефективно використо-

вуватися для занять з наукової спеціалізації студентів, а також у межах перепідготовки і підвищення кваліфікації викладацьких кадрів.

Практичний посібник віддзеркалює вимоги щодо основних форм *самостійної* та *індивідуальної* навчальної діяльності студентів в рамках курсу (підготовка до семінарських занять, виконання case study), завдання для підсумкового (екзаменаційні питання) контролю знань та *модульно-рейтингову систему* оцінювання успішності студента.

Самостійна підготовка студента *до лекцій* передбачає його ознайомлення з науковими дослідженнями з відповідних тем. Істотним елементом підготовки *до семінарських занять* є самостійна робота з науковою літературою. Списки рекомендованої літератури орієнтують студента на ознайомлення з найновішими досягненнями у розвитку теоретичних досліджень, найбільш актуальними і дискусійними проблемами курсу. Однак слід мати на увазі, що далеко не всі оцінки і висновки є беззаперечними, тому виступи студентів на семінарах мають бути віддзеркаленням насамперед їх власної точки зору та висновків щодо проблемних питань, винесених на обговорення.

Індивідуальна робота студентів в межах залікового кредиту передбачає виконання case study. Case study – це письмовий аналіз конкретної події/заходу в сфері публічної/культурної дипломатії України. Підготовка до написання case study передбачає творче ознайомлення студента з джерелами та літературою з обраної теми, які надають студентові можливість проаналізувати конкретний кейс та виробити його власну оцінку.

Критерії оцінки case study: Студент повинен продемонструвати глибоке знання обраної проблеми. Використана інформація має бути збалансованою і підтримувати центральну ідею (тезу). Думки мають бути викладені чітко і бути взаємопов'язані таким чином, щоб можна було слідкувати за логікою викладу. Висновки мають бути самостійними, логічними та добре аргументованими. Case study повинне базуватися на оригінальних джерелах та новітній науковій літературі, але не реферувати останню. Case study має бути написане українською мовою. Кінцевий термін подання case study визначається робочою навчальною програмою.

Структура залікового кредиту

Тема	Кількість годин, відведених на:			
	Лекції	Семінар-ські заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу
Змістовий модуль 1. НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ				
Тема 1. Публічна дипломатія як засіб просування «м'якої сили» держави	2	2	8	ІНДЗ
Тема 2. Роль публічної дипломатії у демократизаційних процесах сучасності	2	2-	8	
Тема 3. Використання інструментарію публічної дипломатії для формування демократичного іміджу держави	2	2	8	
Тема 4. Новітні тенденції публічної дипломатії провідних країн світу	-	2	8	
Тема 5. Стратегія публічної дипломатії сучасної України	2	4	8	
Тема 6. Цифрова дипломатія як форма публічної дипломатії	2	2	8	
Змістовий модуль 2. КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ				
Тема 7. Культурна дипломатія як інструмент імплементації національних інтересів держави	2	2	8	ІНДЗ
Тема 8. Моделі культурної дипломатії країн світу	-	2	8	
Тема 9 Стратегічні пріоритети культурної дипломатії сучасної України	2	4	8	
Тема 10. Особливості інституціоналізації культурної дипломатії в Україні	2	2	8	
Усього годин	16	24	80	

ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

1. Публічна дипломатія як засіб просування «м'якої сили» держави

Концепція громадської (публічної) дипломатії у сучасній теорії міжнародних відносин та політології. Погляди Дж. Ная на «м'яку» та «розумну силу» в міжнародній політиці. Сутнісні характеристики та інституційні засади громадської (публічної) дипломатії.

2. Роль публічної дипломатії у демократизаційних процесах сучасності

Основні механізми впливу громадської дипломатії на процес демократичних перетворень. Утвердження демократичних політичних цінностей і культури як ціль громадської дипломатії. Громадська дипломатія суб'єктів світової політики з метою поширення демократії. Роль США в поширенні демократичних ідеалів і цінностей у світі засобами громадської дипломатії. Діяльність США щодо утвердження демократії та сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні. Труднощі демократизації пострадянських країн. Вплив інформаційно-пропагандистської діяльності Росії на політичні процеси в Україні та світі. Громадська дипломатія як складова трансформації та демократизації політичної системи України.

3. Використання інструментарію публічної дипломатії для формування демократичного іміджу держави

Імідж держави, національний брендинг та громадська дипломатія. Формування демократичного іміджу як основа стратегії громадської (публічної) дипломатії України. Потенціал нової громадської дипломатії для сприяння демократизації та покращення іміджу держави в сучасних умовах.

4. Новітні тенденції публічної дипломатії провідних країн світу

Стратегія публічної дипломатії США на сучасному етапі. Особливості публічної дипломатії Канади. Політика Європейського Союзу та держав-членів в сфері публічної дипломатії. Публічна дипломатія як чинник євроінтеграції. Публічна дипломатія Китаю. Тенденції розвитку публічної дипломатії країн Третього світу.

5. Стратегія публічної дипломатії сучасної України

Зміст та основні напрямки Стратегії публічної дипломатії України. Ідея демократії як основа громадської дипломатії та м'якої сили України. Урахування «російського чинника» в розробці та реалізації Стратегії публічної дипломатії України. Інституціоналізація публічної дипломатії сучасної України. Особливості здійснення публічної дипломатії в умовах війни.

6. Цифрова дипломатія як форма публічної дипломатії

Цифрова дипломатія як інструмент міжнародної комунікації та різновид дипломатичного дискурсу. Цифрова дипломатія провідних країн світу. Цифрова дипломатія України: сучасний стан, проблеми, перспективи. Цифрова дипломатія й інформаційна безпека.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ

7. Культурна дипломатія як інструмент імплементації національних інтересів держави

Роль культурної дипломатії в захисті національної безпеки. Формування міжнародного іміджу держави й забезпечення успішності її міжнародної політики засобами культурної дипломатії. Можливості культурної дипломатії з просування системи демократичних цінностей. Роль культурної дипломатії у протидії Росії в інформаційній війні. Вплив культурної дипломатії на зміну парадигми культури і реформування культурної політики.

8. Моделі культурної дипломатії країн світу

Провідні концепції та моделі здійснення культурної дипломатії: порівняльний аналіз. Культурна дипломатія США. Національні моделі культурної дипломатії країн Європи. Моделі культурної дипломатії країн Азії, Африки, Латинської Америки та Океанії. Культурна дипломатія міжнародних організацій та неурядових акторів.

9. Стратегічні пріоритети культурної дипломатії сучасної України

Ретрансляція європейських цінностей. Налагодження довготривалих міжнародних зв'язків та розвиток продуктивного партнерства. Популяризація української мови та надання послуг з її вивчення. Зміцнення національної ідентичності. Підтримка сучасної української культури і мистецтва, літературних проектів і книговидавництва.

10. Особливості інституціоналізації культурної дипломатії в Україні

Історія формування інституційної структури культурної дипломатії в Україні. Завдання та функції МЗС України та закордонних дипустанов в сфері культурної дипломатії. Український інститут – профільна установа культурної дипломатії. Завдання та місія Українського культурного фонду.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Публічна дипломатія як засіб просування «м'якої сили» держави

1. Концепція громадської (публічної) дипломатії у сучасній теорії міжнародних відносин та політології
2. Сутнісні характеристики громадської (публічної) дипломатії
3. Інституційні засади громадської (публічної) дипломатії

Рекомендована література

1. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія як відповідь на виклики сучасності. Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 989–1021
2. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
3. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія // Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / [І.Я. Вдовичин, Л.Я. Угрин, Г.В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н.М. – Львів : «Новий Світ-2000», 2015.
4. Гуцал С. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави / С. Гуцал // Стратегічні пріоритети. – №3 (16). – 2010. – С.106-112.
5. Місюк І. Ю. Поняття та сутність громадської дипломатії / І. Ю. Місюк, П. М. Сухорольський // Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах «Грані». – 2011. – №1 (75). – С. 178 – 181.
6. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.
7. Перебийніс Є. Роль та місце публічної дипломатії у забезпеченні національних інтересів держави / Є. Перебийніс // Україна дипломатична. – 2013. – Вип. 14.– С. 915-925.

8. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019.- 272 с

9. Cull J.N. Public diplomacy before Gullion: the evolution of a phrase. USC Center on Public Diplomacy. URL: <https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/publicdiplomacy-gullion-evolution-phrase>

10. Melissen J. The new public diplomacy: soft power in international relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. 246 p.

11. Nye J. Soft Power: the means to success in World Politics. N.Y.: Perseus Publishing, 2004. 191 p. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr?auto=download

Тема 2. Роль громадської (публічної) дипломатії у демократизаційних процесах сучасності

1. Основні механізми впливу громадської дипломатії на процес демократичних перетворень

2. Утвердження демократичних політичних цінностей і культури як ціль громадської дипломатії

3. Громадська дипломатія провідних держав світу з метою поширення демократії

4. Громадська дипломатія як складова трансформації та демократизації політичної системи України

Рекомендована література

1. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія як відповідь на виклики сучасності. Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 989–1021

2. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>

3. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія // Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / [І.Я. Вдовичин, Л.Я. Угрин, Г.В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н.М. – Львів : «Новий Світ-2000», 2015.
4. Гуцал С. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави / С. Гуцал // Стратегічні пріоритети. – №3 (16). – 2010. – С.106-112.
5. Даймонд Л. Три парадокси демократії / Ларрі Даймонд // Глобальне відродження демократії. – Львів : Ахілл, 2004. – С. 163–177
6. Комарницький М. Роль публічної дипломатії в глобальній стратегії Європейського Союзу.// Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2021. Випуск 35, С. 193-200.
7. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.
8. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. 3-тє вид. Львів : Астролябія, 2009. 832 с.
9. Перебийніс Є. Роль та місце публічної дипломатії у забезпеченні національних інтересів держави / Є. Перебийніс // Україна дипломатична. – 2013. – Вип. 14.– С. 915-925.
10. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019.- 272 с
11. Сухорольська І. Громадська дипломатія як чинник демократизації політичної системи України. Дис. на здобуття наукового ступеня канд. політ. наук. – Львів, 2015. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_sukhorolska.pdf
12. Сухорольська І. Вплив громадської дипломатії на процес демократизації в Україні / І. Ю. Сухорольська // Наукові записки НаУКМА : Політичні науки. – 2015. – Т. 173. – С. 34 – 41.
13. American Democracy Promotion: Impulses, Strategies, and Impacts / ed. by Michael Cox, G. John Ikenberry, Takashi Inoguchi. – Oxford University Press, 2000. – 368 p.

14. Melissen J. The new public diplomacy: soft power in international relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. 246 p.

15. Nye J. Soft Power: the means to success in World Politics. N.Y.: Perseus Publishing, 2004. 191 p. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr?auto=download

16. Sukhorolska I. Public Diplomacy of Western World Countries as a Tool of Democracy Promotion / Iryna Sukhorolska // Journal of Liberty and International Affairs. – Bitola : Institute for Research and European Studies, 2016. – Vol. 1. – No 3. – P. 45 – 54.

Тема 3. Використання інструментарію публічної дипломатії для формування демократичного іміджу держави

1. Імідж держави, національний брендинг та громадська дипломатія.
2. Формування демократичного іміджу як основа стратегії громадської (публічної) дипломатії України.
3. Потенціал нової громадської дипломатії для сприяння демократизації та покращення іміджу держави в сучасних умовах.

Рекомендована література

1. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія як відповідь на виклики сучасності. Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 989–1021
2. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
3. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія // Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / [І.Я. Вдовичин, Л.Я. Угрин, Г.В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н.М. – Львів : «Новий Світ-2000», 2015.
4. Данилов В. Особливості формування політичного іміджу держави / В. Данилов // Політичний менеджмент. № 2. – 2009. – С. 67 – 72.

5. Дорош Л.О. Зовнішньополітичне сприйняття: стереотипізація образу держави Україна // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. 2012. Т. 20, вип. 22(3).С.92-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2012_20_22%283%29__21
6. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.
7. Осмолівська А.О. Чинники формування образу країни на міжнародній арені.//Політичне життя. 2018. № 2. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2018.2.13>
8. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. – 3-тє вид. Львів : Астролябія, 2009. 832 с
9. Перебийніс Є. Роль та місце публічної дипломатії у забезпеченні національних інтересів держави // Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 915-925.
10. Семченко О.А. Імідж держави й національний брендинг: взаємообумовленість понять / О. А. Семченко // Політикус. – 2015. – Вип. 2. – С. 74-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2015_2_18
11. Семченко О.А. Іміджева політика України: монографія /О. А. Семченко. – Київ : Академія, 2014. 272 с.
12. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019. 272 с
13. Сухорольська І. Вплив громадської дипломатії на процес демократизації в Україні / І. Ю. Сухорольська // Наукові записки НаУКМА : Політичні науки. – 2015. – Т. 173. – С. 34 – 41.
14. Формування позитивного міжнародного іміджу Української держави в інформаційному просторі. URL: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/December2009/02.htm>
15. Щурко О.М. Функціональні аспекти образу держави на сучасному етапі / О. М. Щурко // S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central

Europe : електронний науково-практичний журнал / редкол.: Д. В. Яковлев (голов. ред.), К. М. Вітман (заст. голов. ред.), Д. Ю. Дворніченко (відп. секр.) [та ін.] ; НУ «ОЮА». – Одеса, 2017. – Вип. 4. – С. 22-26. URL: <http://hdl.handle.net/11300/8017>

16. American Democracy Promotion: Impulses, Strategies, and Impacts / ed. by Michael Cox, G. John Ikenberry, Takashi Inoguchi. – Oxford University Press, 2000. – 368 p.

17. Melissen J. The new public diplomacy: soft power in international relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. 246 p.

Тема 4. Новітні тенденції публічної дипломатії провідних країн світу

1. Стратегія публічної дипломатії США на сучасному етапі.
2. Особливості публічної дипломатії Канади.
3. Політика Європейського Союзу та держав-членів в сфері публічної дипломатії. Публічна дипломатія як чинник євроінтеграції.

Рекомендована література

1. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія як відповідь на виклики сучасності. Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 989–1021
2. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
3. Гуцал С. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави / С. Гуцал // Стратегічні пріоритети. – No3 (16). – 2010. – С.106-112.
4. Комарницький М. Роль публічної дипломатії в глобальній стратегії Європейського Союзу.// Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2021. Випуск 35, С. 193-200.
5. Місюк І. Інституційне забезпечення громадської дипломатії США / Ірина Місюк // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку :

збірник наукових праць. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2013. – Вип. 25. – С. 124 – 130.

6. Місюк І. Глобалізаційний вимір американської громадської дипломатії // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітаристики у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти». – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – С. 116 – 119.

7. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.

8. Перебийніс Є. Роль та місце публічної дипломатії у забезпеченні національних інтересів держави / Є. Перебийніс // Україна дипломатична. – 2013. – Вип. 14.– С. 915-925.

9. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019.- 272 с.

10. Сухорольська І. Заходи громадської дипломатії іноземних держав як засіб впливу на масову аудиторію в Україні // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку : збірник наукових праць. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2014. Вип. 26. – С. 141–147.

11. Сухорольська І. Особливості громадської дипломатії США за часів адміністрації Барака Обами// Матеріали Регіональної науково-теоретичної конференції «Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики». – Львів : НУЛП, 2015. – С. 86 – 90.

12. Сухорольська І. Сучасні виклики громадській дипломатії Європейського Союзу / Ірина Сухорольська // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні інтеграційні процеси: історичний досвід, сучасні виклики та перспективи». – Львів : ПП «Сорока», 2015. – С. 153- 157.

13. American Democracy Promotion: Impulses, Strategies, and Impacts / ed. by Michael Cox, G. John Ikenberry, Takashi Inoguchi. – Oxford University Press, 2000. – 368 p.

14. Melissen J. The new public diplomacy: soft power in international relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. 246 p.

15. Nye J. Soft Power: the means to success in World Politics. N.Y.: Perseus Publishing, 2004. 191 p. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr?auto=download

16. Sukhorolska I. Public Diplomacy of Western World Countries as a Tool of Democracy Promotion / Iryna Sukhorolska // Journal of Liberty and International Affairs. – Bitola : Institute for Research and European Studies, 2016. – Vol. 1. – No 3. – P. 45 – 54.

17. Sukhorolska I. Potential of Public Diplomacy in Addressing the Challenges of Democratic Transition // Evropsky politicky a pravni diskurz. – Brno : Jižní Palmíra, družstvo, 2015. – Vol. 2. – No 4. – P. 260 – 266.

Тема 5. Стратегія публічної дипломатії сучасної України

1. Зміст та основні напрямки Стратегії публічної дипломатії України.
2. Ідея демократії як основа громадської дипломатії та м'якої сили України.
3. Інституціоналізація публічної дипломатії сучасної України.
4. Урахування «російського чинника» в розробці та реалізації Стратегії публічної дипломатії України. Особливості здійснення публічної дипломатії в умовах війни.

Рекомендована література

1. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
2. Гуцал С. Публічна дипломатія як сучасний пріоритет зовнішньої політики держави / С. Гуцал // Стратегічні пріоритети. – No3 (16). – 2010. – С.106-112.

3. Даймонд Л. Три парадокси демократії / Ларрі Даймонд // Глобальне відродження демократії. – Львів : Ахілл, 2004. – С. 163–177
4. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.
5. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. – 3-тє вид. Львів : Астролябія, 2009. 832 с.
6. Перебийніс Є. Роль та місце публічної дипломатії у забезпеченні національних інтересів держави / Є. Перебийніс // Україна дипломатична. – 2013. – Вип. 14.– С. 915-925.
7. Семченко О.А. Іміджева політика України: монографія. Київ : Академія, 2014. 272 с.
8. Стратегія публічної дипломатії міністерства закордонних справ України 2021-2025. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>
9. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019.- 272 с
10. Сухорольська І. Громадська дипломатія України: реалії та перспективи розвитку / Ірина Сухорольська // Матеріали Регіональної науково-практичної 18 конференції «Крок за кроком до мети: стратегія успіху для України». – Львів : ПП «Оріон», 2014. – С. 83 – 88.
11. Сухорольська І. Вплив громадської дипломатії на процес демократизації в Україні / І. Ю. Сухорольська // Наукові записки НаУКМА : Політичні науки. – 2015. – Т. 173. – С. 34 – 41.
12. Шерр Дж. Росія в ілюзорних пошуках «м'якої сили». // Nowa Europa Wschodnia. 2015 – С. 83-89

Тема 6. Цифрова дипломатія як форма публічної дипломатії

1. Цифрова дипломатія як інструмент міжнародної комунікації та різновид дипломатичного дискурсу
2. Цифрова дипломатія провідних країн світу
3. Цифрова дипломатія України: сучасний стан, проблеми, перспективи

Рекомендована література

1. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
2. Дорош Л., Копей Ю. Особливості залучення соціальних мереж у діяльність органів державної влади (на прикладі США та України). SHV 2020; Випуск 6, № 1. С. 7-13 <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21648/doroshkorey713.pdf>
3. Піпченко Н. О. Цифрова дипломатія як інструмент зовнішньополітичної діяльності США. International Relations . No 5 (2015)
4. Тихоненко І. В. Цифрова дипломатія як інструмент зовнішньої політики США у XXI столітті // Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. 1-2019. С. 85-89 https://www.researchgate.net/publication/332195903_Cifrova_diplomatia_ak_instrument_zovnisnoi_politiki_SSA_u_NHI_stolitti
5. "Advancing U.S. foreign policy through eDiplomacy". 2012, June 26. URL: https://www.washingtonpost.com/politics/advancing-us-foreign-policy-through-ediplomacy/2012/07/01/gJQAdOedGW_story.html
6. Bjola, C, Holmes, M. (Eds.) 2015. "Digital Diplomacy. Theory and Practice". 1st ed., London, England – New York, NY: Routledge, 252 p
7. "Digital Diplomacy". 2019, September 18. France Diplomacy. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/digital-diplomacy/>

8. "Digital Strategy". 2014. The Foreign and Commonwealth Office. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/39629/AB_12-11-14_Digital_strategy.pdf
9. Dorosh, L., Kopey, Yu. 2018. "Twitter-diplomacy: Ukrainian context". *SHV (Series Humanitarian Vision)*, Vol. 4, No 2, 32-38. URL: <http://science.lpnu.ua/shv/all-volumes-and-issues/volume-4-number-2-2018/twitter-diplomacy-ukrainian-context>
10. Fisher, A. 2013, February 19. « The use of Social Media in Public Diplomacy: Scanning e-diplomacy by Embassies in Washington DC». URL: <https://blogs.gwu.edu/ipdgcsmartpower/2013/02/19/the-use-of-social-media-in-public-diplomacy-scanning-e-diplomacy-by-embassies-in-washington-dc/>
11. Harder, E. 2012, November 14. "How Twitter Is Changing the Face of Foreign Policy". URL: <http://www.pbs.org/mediashift/2012/11/howtwitter-is-changing-the-face-of-foreign-policy319>
12. Hocking, B. 2015. "Digital Diplomacy in the Digital Age". Clingendael Institute. URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/2016-02/Digital_Diplomacy_in_the_Digital%20Age_Clingendael_July2015.pdf
13. Mytsyk, L. Digital diplomacy: international experience and Ukraine's perspectives// Tom 27 Nr 342 (2021): *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica.* – P. 122-136. DOI: <https://doi.org/10.24917/20813333.27.9>
14. Mytsyk, L. Specifics of the development of digital diplomacy as a direction of public diplomacy// *Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 05-06 листопада 2021 р., м. Дніпро. / ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головка, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2021, 384 с. – С.238-243*

Тема 7. Культурна дипломатія як інструмент імплементації національних інтересів держави

1. Роль культурної дипломатії в захисті національної безпеки.

2. Формування міжнародного іміджу держави й забезпечення успішності її міжнародної політики засобами культурної дипломатії.
3. Можливості культурної дипломатії з просування системи демократичних цінностей.
4. Роль культурної дипломатії у протидії Росії в інформаційній війні.
5. Вплив культурної дипломатії на зміну парадигми культури і реформування культурної політики.

Рекомендована література

1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.
https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf
2. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах // Гуманітарні візії. Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2017. № 1 (5). С. 25–30. 13.
3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83
4. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf
5. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети / М. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія

«Політичні науки» / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С.21-28.

6. Розумна О.П. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії: висновки для України. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/dosvid-funkcionuvannya-evropeyskikh-institutiv-kulturnoi>

7. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 100 (Частина I), 2011. С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>

8. Mytsyk L. Cultural diplomacy as a tool for shaping the international image of Ukraine.//Література та культура Полісся. Ніжин, 2021. Вип. 105. Серія: Історичні науки № 15. С.70-84 <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-15i-105-70-84>

9. Mytsyk L. European Experience of Institutionalization and Implementation of Cultural Diplomacy.// *Problemy i wyzwania współczesności oczami młodych badaczy z Polski, Ukrainy i Kazachstanu*. – Warszawa: Elipsa, 2022- P. 63-74

Тема 9. Стратегічні пріоритети культурної дипломатії сучасної України

1. Ретрансляція європейських цінностей.
2. Налагодження довготривалих міжнародних зв'язків та розвиток продуктивного партнерства.
3. Зміцнення національної ідентичності.
4. Популяризація української мови та надання послуг з її вивчення.
5. Підтримка сучасної української культури і мистецтва, літературних проєктів і книговидання.

Рекомендована література

1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.
https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf
2. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах // Гуманітарні візії. Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2017. № 1 (5). С. 25–30. 13.
3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83
4. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf
5. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети / М. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки» / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С.21-28.
6. Розумна О.П. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії: висновки для України. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/dosvid-funkcionuvannya-evropeyskikh-institutiv-kulturnoi>
7. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми*

міжнародних відносин. Випуск 100 (Частина I), 2011. С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>

8. Butsenko O. Ukraine. Historical perspective: cultural policies and instruments. *Compedium: Cultural policies and trends in Europe*. URL: <http://www.culturalpolicies.net/web/ukraine.php>

9. Mytsyk L. Cultural diplomacy as a tool for shaping the international image of Ukraine. // Література та культура Полісся. Ніжин, 2021. Вип. 105. Серія: Історичні науки № 15. С.70-84 <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-15i-105-70-84>

Тема 7. Культурна дипломатія як інструмент імплементації національних інтересів держави

1. Роль культурної дипломатії в захисті національної безпеки.
2. Формування міжнародного іміджу держави й забезпечення успішності її міжнародної політики засобами культурної дипломатії.
3. Можливості культурної дипломатії з просування системи демократичних цінностей.
4. Роль культурної дипломатії у протидії Росії в інформаційній війні.
5. Вплив культурної дипломатії на зміну парадигми культури і реформування культурної політики.

Рекомендована література

1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДІП», 2021. 252 с. https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf

2. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах // Гуманітарні візії. Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2017. № 1 (5). С. 25–30. 13.
3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83
4. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf
5. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети / М. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки» / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С.21-28.
6. Розумна О.П. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії: висновки для України. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/dosvid-funkcionuvannya-evropeyskikh-institutiv-kulturnoi>
7. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 100 (Частина I), 2011. С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>
8. Mytsyk L. Cultural diplomacy as a tool for shaping the international image of Ukraine. // Література та культура Полісся. Ніжин, 2021. Вип. 105. Серія: Історичні науки № 15. С.70-84 <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-15i-105-70-84>

9. Mytsyk L. European Experience of Institutionalization and Implementation of Cultural Diplomacy.// Problemy i wyzwania współczesności oczami młodych badaczy z Polski, Ukrainy i Kazachstanu. – Warszawa: Elipsa, 2022- P. 63-74

Тема 8. Моделі культурної дипломатії країн світу

1. Провідні концепції та моделі здійснення культурної дипломатії: порівняльний аналіз
2. Культурна дипломатія США
3. Європейські національні моделі культурної дипломатії
4. Моделі культурної дипломатії країн Азії, Африки та Латинської Америки

Рекомендована література

1. Гавриленко І. Концепції та моделі здійснення культурної дипломатії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Міжнародні відносини. 2014. Вип. 1. С. 5-9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_mv_2014_1_3
2. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДІП», 2021. 252 с. https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf
3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України//Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83
4. Ошитко О. Сучасні тенденції міжкультурного співробітництва у Європі. *Віче*. 2011. № 8. URL: <http://www.viche.info/journal/2519/>

5. Подаєнко Ю.Л. Європейський досвід реалізації культурної дипломатії: специфіка та перспективи подальшого розвитку. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"*. Сер. Політологія. 2014. Т. 230, Вип. 218. С. 48-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2014_230_218_11
6. Carta C., Higgott R. *Cultural Diplomacy in Europe: Between the Domestic and the International*. Springer International Publishing; Palgrave Macmillan, 2020. – XV, 274 p.
7. Hartig F. *Chinese Public Diplomacy: The Rise of the Confucius Institute*, Routledge, 2015. – 214 p.
8. Mytsyk L. *European Experience of Institutionalization and Implementation of Cultural Diplomacy.// Problemy i wyzwania współczesności oczami młodych badaczy z Polski, Ukrainy i Kazachstanu.* – Warszawa: Elipsa, 2022- P. 63-74
9. Schneider C. P. *Culture Communicates: US Diplomacy that Works. Discussion Papers in Diplomacy*. No 94. September 2004. P. 1-22. URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/2016-02/20040300_cli_paper_dip_issue94.pdf
10. Serodes F. *A Common European Cultural Policy in the European Union*. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/pdf/case-studies/a_common_european_cultural_policy_in_the_european_union.pdf

Тема 9. Стратегічні пріоритети культурної дипломатії сучасної України

1. Ретрансляція європейських цінностей.
2. Налагодження довготривалих міжнародних зв'язків та розвиток продуктивного партнерства.
3. Зміцнення національної ідентичності.
4. Популяризація української мови та надання послуг з її вивчення.

5. Підтримка сучасної української культури і мистецтва, літературних проектів і книговидання.

Рекомендована література

1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с.

https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf

2. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах // Гуманітарні візії. Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2017. № 1 (5). С. 25–30. 13.

3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83

4. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf

5. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети / М. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки» / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С.21-28.

6. Розумна О.П. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії: висновки для України. Аналітична записка. URL:

<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/dosvid-funkcionuvannya-evropeyskikh-institutiv-kulturnoi>

7. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 100 (Частина I), 2011. С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>

8. Butsenko O. Ukraine. Historical perspective: cultural policies and instruments. *Compedium: Cultural policies and trends in Europe*. URL: <http://www.culturalpolicies.net/web/ukraine.php>

9. Mytsyk L. Cultural diplomacy as a tool for shaping the international image of Ukraine. // Література та культура Полісся. Ніжин, 2021. Вип. 105. Серія: Історичні науки № 15. С.70-84 <https://doi.org/10.31654/2520-6966-2021-15i-105-70-84>

Тема 10. Особливості інституціоналізації культурної дипломатії в Україні

1. Історія формування інституційної структури культурної дипломатії в Україні

2. Завдання та функції МЗС України та закордонних дипустанов в сфері культурної дипломатії

3. Український інститут – профільна установа культурної дипломатії

4. Завдання та місія Українського культурного фонду

Рекомендована література

1. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДІП», 2021. 252 с. https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf

2. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах // Гуманітарні візії. Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2017. № 1 (5). С. 25–30. 13.
3. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України//Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83
4. Пересунько Т.В. Інституціоналізація культурної дипломатії в Україні: до проблеми історичної тяглості // Культурологічний альманах. Вип. 5: Культурна дипломатія: стратегія, моделі, напрями. К.: НіланЛТД, 2017. С. 103–107.
5. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf
6. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні пріоритети / М. Процюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 23. Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Частина II. Серія «Політичні науки» / За заг. ред. В.Г. Ціватого, Н.О. Татаренко. – Київ, 2016. – С.21-28.
7. Розумна О.П. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії: висновки для України. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/dosvid-funkcionuvannya-evropeyskikh-institutiv-kulturnoi>
8. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 100 (Частина I), 2011. С. 122-131. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/1667/1578>

9. Butsenko O. Ukraine. Historical perspective: cultural policies and instruments. *Compedium: Cultural policies and trends in Europe*. URL: <http://www.culturalpolicies.net/web/ukraine.php>

10. Mytsyk L. European Experience of Institutionalization and Implementation of Cultural Diplomacy.// *Problemy i wyzwania współczesności oczami młodych badaczy z Polski, Ukrainy i Kazachstanu*. – Warszawa: Elipsa, 2022- P. 63-74

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Поняття публічної дипломатії.
2. Сутнісні характеристики публічної дипломатії.
3. Інституційні засади публічної дипломатії.
4. Генеза публічної дипломатії.
5. Публічна дипломатія у реалістичній парадигмі.
6. Осмислення публічної дипломатії у неоліберальних теоріях.
7. Інтерпретація публічної дипломатії у теорії конструктивізму.
8. Соціологічні концепції публічної дипломатії.
9. Публічна дипломатія як політична комунікація.
10. Маркетинговий вимір публічної дипломатії.
11. Основні механізми впливу публічної дипломатії на процес демократичних перетворень.
12. Публічна дипломатія провідних держав світу з метою поширення демократії.
13. Публічна дипломатія як складова трансформації та демократизації політичної системи України.
14. Цифрова дипломатія як розширення публічної дипломатії.
15. Цифрова дипломатія як інструмент міжнародної комунікації та різновид дипломатичного дискурсу.
16. Цифрова дипломатія провідних країн світу.
17. Цифрова дипломатія України: сучасний стан, проблеми, перспективи .
18. Культурна дипломатія як напрям зовнішньої політики держави.
19. Історіографія досліджень у сфері культурної дипломатії.
20. Моделі культурної дипломатії країн світу.
21. Історичні передумови розвитку культурної дипломатії в Україні.
22. Інституційний складник культурної дипломатії в Україні.
23. Завдання й функції МЗС України та закордонних дипустанов.
24. Український інститут – профільна установа культурної дипломатії.
25. Завдання й місія Українського культурного фонду.
26. Культурна дипломатія в діяльності закордонних дипломатичних установ України.

ТЕЗАУРУС

АГЕНТ – суб'єкт міжнародних відносин, що є виразником тих чи інших норм, цінностей певної системи, специфіка якої визначає логіку його поведінки в тій чи іншій ситуації. Так, представники окремої держави стають агентами міжнародних відносин, коли їх поведінка пояснюється уявленнями, певними усталеними цінностями.

АГРЕСІЯ – незаконне застосування збройної сили державою (групою держав) проти іншої держави, що порушує її суверенітет, територіальну цілісність, позбавляє політичної незалежності.

АКТОР – учасник міжнародно-політичного процесу, який діє на світовій арені і здатний своєю діяльністю змінити оточуюче середовище.

АНЕКСІЯ – насильницьке приєднання, загарбання або утримання однією державою території або частини території іншої держави.

ВЕЛИКОДЕРЖАВНІСТЬ – політика великої держави, пройнята духом національної переваги. Зростання великодержавних настроїв, як правило, відбувається на завершальній фазі поступального розвитку етносу, коли існує достатня основа для зовнішньої експансії етнокультурних цінностей, політичної культури і соціального досвіду.

ВІЙНА ІДЕЙ – жорстке протиставлення ідеалів, ідеологій, концепцій, які є базовими для суспільно-політичних конструкцій, що їх створюють різні народи, держави, цивілізації. 1993 р. аналітик Heritage Foundation Джеймс А. Філліпс використав термін "війна ідей", описуючи ключову роль, яку відіграв Національний фонд демократії (NED) в ідеологічній битві за захист демократії

ГЕГЕМОНІЯ – у міжнародних відносинах домінування певної держави, групи держав.

ГЕОПОЛІТИКА – теоретичний напрям, що вивчає взаємозалежність зовнішньої політики держав, міжнародних відносин і системи політичних, економічних, екологічних, воєнно-стратегічних та інших взаємозв'язків, обумовлену географічним положенням країни (регіону) та іншими фізико- та економіко-географічними факторами. Розглядає систему міжнародних відносин у контексті дуалізму двох номосів (телурократії та таласократії). Термін Г. уведений у науку шведським вченим Р. Челленом. На пострадянському просторі спробу геополітичного аналізу міжнародних відносин вперше здійснив російський фахівець Е. Поздняков.

ГЕОСТРАТЕГІЯ – практичне втілення геополітичних концепцій.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ – (від франц. global – загальний, всесвітній) – процес кількісного зростання й посилення політичних, економічних, соціальних, культурних зв'язків і стосунків держав світу, що відбувається, починаючи з другої половини ХХ століття; політична практика, зорієнтована на розв'язання локальних суспільних проблем з урахуванням їх взаємозв'язку з проблемами зовнішніми, більш загальними, з передбаченням наслідків для світових процесів. Найперше політика глобалізації зорієнтована на підпорядкування політики різних держав подоланню глобальних проблем сучасності.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ – сукупність проблем, що зачіпають життєві інтереси всього людства і вимагають для свого вирішення узгоджених міжнародних дій в масштабах світової спільноти. До глобальних проблем відносяться проблеми запобігання термоядерній війні і забезпечення мирних умов розвитку всіх народів, подолання зростаючого розриву в економічному рівні і доходах на душу населення між розвиненими країнами і країнами, що

розвиваються, боротьба з голодом, бідністю і неписьменністю на земній кулі, демографічні і екологічні проблеми тощо.

ГРОМАДСЬКА (ПУБЛІЧНА) ДИПЛОМАТІЯ – це цілеспрямована міжнародна та іноземна діяльність держави через підконтрольні або фінансовані нею установи та організації щодо здійснення інформаційного впливу на думку і поведінку населення зарубіжних країн у контексті її зовнішньополітичних національних інтересів. Публічна дипломатія також розуміється як одна зі складових стратегічних комунікацій, на яку покладено ключове завдання – формування іміджу держави та її інституцій на міжнародному рівні, закріплення значимих брендів у глобальному інформаційному просторі. Феномен публічної дипломатії не є зовсім новим явищем, особливої актуальності в науковій думці дана проблематика набуває протягом останніх 20–30 років. Родоначальниками публічної дипломатії є США, хоча з часу своєї появи у 60-ті роки минулого століття дана концепція отримала належне розповсюдження

ГРОМАДЯНСЬКА КУЛЬТУРА – сукупність духовних, моральних якостей, ціннісних орієнтацій та світоглядно-психологічних характеристик особистості. Складовими громадянської культури є громадянська освіченість, компетентність, активність, зрілість, досвід громадської діяльності.

ГРУПА СЕМИ ДЕРЖАВ (ВЕЛИКА СІМКА) – вісім найбільш впливових держав світу: Великобританія, Італія, Канада, Німеччина, Росія, США, Франція, Японія. Група семи найбільш розвинених держав була створена у 1974 р. з ініціативи тодішнього президента Франції Валері Жискар д'Естена (1974-1981 рр.) і включала Великобританію, Італію, Канаду, Німеччину (ФРН), США, Францію та Японію.

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ – політична реформація, система заходів та законів, направлених на впровадження елементів демократії (народовладдя) в країні, суспільстві. Як правило мається на увазі суспільства, що не мають демократичного устрою, а саме: пост-тоталітарні, пост-авторитарні, ієрархічні суспільства. Демократизація характеризується частковим перерозподілом політичної влади, делегуванням владних повноважень іншим суб'єктам права - громадянам та громадським інститутам і організаціям; закріпленням в законах прав і свобод людини; скасуванням антидемократичних законів та інститутів влади.

ДЕРЖАВА – політичне утворення, що характеризується такими ознаками: легітимною публічною владою, територією та населенням. На міжнародній арені кожна Д., по-перше, поєднує в зовнішній політиці різні функції – прагне здійснити експансію або прагне самозбереження. Нарешті, діяльність Д. може бути спрямована на відмову від певних для себе преференцій заради встановлення миру та стабільності у світі; по-друге, кожна Д. прагне до забезпечення власної безпеки. Однак це устремління породжує так звану дилему безпеки, сутність якої полягає в тому, що збільшення безпеки однієї з Д. може розглядатись як небезпека для іншої та викликати з її боку відповідну реакцію – від гонки озброєння до превентивної війни; по-третє, всі Д. на міжнародній арені є рівними. Проте ця рівність є суто формальною, оскільки Д. різняться за територією, населенням, природними ресурсами, економічним потенціалом, соціальною стабільністю, авторитетом, рівнем озброєння, тривалістю існування. Ці відмінності породжують нерівність Д. з точки зору їх національної могутності. Внаслідок цього утворюється міжнародна стратифікація з характерною для неї ієрархією Д.

ДЕРЖАВА ВЕЛИКА якісно впливає на систему міждержавних зв'язків у певному регіоні/регіонах, але не панує у глобальному масштабі.

ДЕРЖАВА МАЛА – така держава, що має у наявності достатньо засобів, аби забезпечити свій суверенітет та зберегти територіальну цілісність.

ДЕРЖАВА СЕРЕДНЯ здатна здійснювати свій вплив на країни-сусіди першого геополітичного порядку.

ДИПЛОМАТ – особа, на яку офіційно покладено завдання здійснення (на постійній чи тимчасовій основі) тих чи інших зовнішньополітичних функцій. За рангом має дипломатичний імунітет та привілеї.

ДИПЛОМАТІЯ – методи і практика, за допомогою яких держава проводить свою зовнішню політику.

ДУМКА – персоніфікована позиція аналітика стосовно оцінюваних відомостей.

ЕКСПАНСІЯ – активне проникнення в яку-небудь сферу; розширення меж держави шляхом завоювання, а також поширення економічного та політичного впливу на інші держави.

ЕМБАРГО – державна заборона на ввезення або вивіз з країни певного виду товарів, послуг, валютних та інших цінностей, засіб міжнародного тиску, примусу.

ЖОРСТКА СИЛА – (англ. *Hard power*, можна також перекласти як *жорстка влада, жорстка міць*) – концепція, що обґрунтовує використання примусу або винагороди задля досягнення цілі, тобто військової й економічної сили задля примушення інших суб'єктів міжнародної політики до потрібної поведінки. Жорстка сила є протиположною м'якій силі. У сучасному вигляді концепція створена і розвинена американським вченим Джозефом Наєм

ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ – також піар (англ. *public relations, PR*) – діяльність, спрямована на досягнення взаємопорозуміння та згоди між людьми, соціальними групами, класами, націями, державами на основі цілеспрямованого формування громадської думки та управління нею. У вузькому розумінні – це систематична діяльність компанії, що спрямована на зміну переконань, ставлення, думок та поведінки різних груп людей (цільової аудиторії) стосовно компанії, її продуктів, послуг, а також конкретних проблем, ідей та дій. PR водночас може бути достатньо оперативним інструментом комунікаційної стратегії компанії, реалізуючи довгострокові задачі зі: створення та підтримки корпоративної репутації компанії; налагодження необхідних контактів; переконання конкретних цільових груп. Особливою формою зв'язків з громадськістю є лобіювання, під яким прийнято розуміти процес легітимного впливу на чітко визначені законом органи влади, а також на їх посадових і службових осіб з боку зареєстрованих та акредитованих у встановленому порядку осіб з метою закріплення власних інтересів чи інтересів третіх осіб (замовників) у нормативно-правових актах, що приймаються. Лобіювання пройшло шлях від корупційної практики до законодавчо врегульованої форми зв'язків громадськості з владою.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ – сукупна діяльність державного керівництва та інститутів держави за межами своєї суверенної території, спрямована на реалізацію визначених національних інтересів через систему взаємодії з іншими суб'єктами міжнародних відносин.

ІМІДЖ ДЕРЖАВИ – це комплекс об'єктивних взаємозалежних характеристик державної системи (економічних, географічних, національних, демографічних), що сформувалися в процесі еволюційного розвитку державності як складної багатофакторної підсистеми світового устрою, ефективність взаємодії ланок якої визначає тенденції соціально-економічних, суспільно-політичних, національно-конфесійних та інших процесів. Образ

держави – це база, що визначає, яку репутацію має країна у свідомості своїх громадян і світової спільноти в результаті дії або без дієвості тих або інших її суб'єктів, що взаємодіють із зовнішнім світом.

ІНДЕКС ДЕМОКРАТІЇ (англ. Democracy Index) – класифікація 167 країн світу, складена «Economist Intelligence Unit» за рівнем розвитку в них демократії. При складанні класифікації враховуються 60 різних показників, згрупованих по 5 категоріях: вибори і плюралізм, громадянські свободи, діяльність уряду, політична ангажованість населення і політична культура. Вперше індекс був складений 2007 року, доповнений 2008 та 2010 року.

ІНТЕГРАЦІЯ – (від лат. *integratio* – відновлення, з'єднання) – процес, результатом якого є досягнення єдності і цілісності всередині системи, заснованої на взаємодоповненні окремих спеціалізованих елементів.

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА (англ. *information warfare*) – викладення інформації у спосіб, який формує у суспільстві чи групі людей потрібну точку зору, громадську думку, хід взаємодоповнюючих логічних думок, вичерпну систему поглядів щодо окремих питань на користь організатора інформаційної пропаганди. Як наслідок, відбувається усвідомлення окремих фактів чи подій у потрібному для маніпулятора світлі, формування потрібного світогляду чи життєвої позиції стосовно питань, у яких раніше були протиріччя чи нерозуміння. У випадку відсутності протиріч і наявної сталої системи поглядів, завданням інформаційної війни є породження сумнівів, насівання протиріч та домислів в існуючі переконання. Розвиток людини влаштований так, що людина завжди шукає відповіді про турбуючі її питання, спірні питання, що є невід'ємною рисою безперервних процесів пізнання. У молодому віці, у мало освічених прошарках суспільства, ввиду м'якої несформованої свідомості та прогалин у знаннях, завданням інформаційної війни є їх закриття потрібною, надзвичайно легкою для засвоєння та логічною на перший погляд інформацією.

Відповідно, із зростанням обізнаності зменшується вразливість, у такому випадку, інформаційна війна потребує більш складного підходу для породження сумнівів, використовує численні техніки перекручування інформації, наприклад, подання неправди з логічними доказами правдивості цих фактів, фальсифікованими дослідженнями та доказами у які жертва гіпотетично має повірити і прийняти їх як свої переконання. Інформаційна війна можлива через природну потребу навіть дорослого організму у новій інформації (для закриття прогалів у знаннях, спростуванні чи підтвердженні породжених сумнівів, перевірці та детальному вивченні нових суперечливих фактів), тому інформаційна вразливість притаманна всім суспільним прошаркам, освіченість суспільства лише визначає, наскільки вичерпною та розгорнутою має бути подана альтернативна інформація щоб здаватись правдивою. Для мінімізації критичного ставлення до нових фактів обов'язковою умовою для початку інформаційної війни є встановлення довіри до альтернативного джерела інформації, подача його як авторитетного, науково підтвердженого тощо. Антидотом у інформаційній війні є комплекс заходів під спільною узагальнюючою назвою *інформаційна гігієна*, який розкриває механізми боротьби з інформаційною війною, пояснює механізми інформаційної війни, розробляє протидію – від створення швидкого легкозасвоюваного «інформаційного цукру» на випередження, де простими словами пояснюється суть явища, до пояснення складних механізмів перевірки джерел інформації, виявлення фальшивих новин, загальноосвітня діяльність з акцентуванням уваги на можливе перекручування окремих фактів супротивником.

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ – вид публічної дипломатії та інструмент «м'якої сили», який можна визначити як «обмін ідеями, інформацією, творами мистецтва та іншими компонентами культури між державами й народами з метою зміцнення взаєморозуміння» Метою культурної дипломатії є здійснення впливу на рівень і характер контактів із зарубіжними країнами. Попри те, що культурній дипломатії часто не надається належного значення, вона може

відігравати важливу роль у досягненні цілей зовнішньої політики держави та навіть у підтриманні національної безпеки.

МІЖДЕРЖАВНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – неконфліктний тип взаємодії країн, що може реалізовуватись як в одній, так і в декількох сферах життєдіяльності держави.

МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА – такий стан міжнародних відносин, за якого створюються умови, необхідні для існування і функціонування держав, забезпечення їх повного суверенітету, політичної та економічної незалежності, можливої відсічі воєнно-політичному натиску і агресії, рівноправних відносин з іншими країнами. М. б. – це політика, що сприяє створенню ефективних гарантій миру як для окремої країни, так і для всього світового співтовариства.

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ – інформація, що циркулює в галузі міжнародних відносин.

МІЖНАРОДНА МІЖУРЯДОВА ОРГАНІЗАЦІЯ – міжнародна організація, що відповідає таким ознакам: утворена групою держав; має неприватний характер фінансування; геополітично визначене утворення; як правило, обов'язковий характер виконання прийнятих рішень для всіх держав-учасниць.

МІЖНАРОДНА НЕУРЯДОВА ОРГАНІЗАЦІЯ – міжнародна організація, що має такі ознаки: міжнародний характер складу та цілей учасників; нетериторіальне утворення, оскільки її члени не є суверенними державами; приватний характер уставного фонду; добровільний характер діяльності. На відміну від держави, вони не можуть бути представлені як актори, які діють в інтересах влади. На відміну від міжурядових організацій, їх засновниками є не держави, а професійні, релігійні чи приватні організації, інститути, установи.

Основним засобом впливу на міжнародні відносини є мобілізація міжнародної громадської думки, а методом досягнення мети – здійснення тиску на міжурядові організації.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО – процес взаємодії двох або декількох міжнародних суб'єктів, в якому виключається застосування силового примусу і домінують пошуки реалізації спільних інтересів.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ – системна сукупність політичних, економічних, соціальних, дипломатичних, правових, воєнних, гуманітарних зв'язків і відносин між основними суб'єктами світового співтовариства.

МІЖНАРОДНИЙ КОНФЛІКТ – зіткнення між міжнародними учасниками з приводу цінностей, статусів, влади, ресурсів, в якому цілі кожної зі сторін полягають у тому, щоб нейтралізувати, послабити або знищити свого суперника.

М'ЯКА СИЛА – (англ. soft power – можна перекласти м'яка сила, м'яка влада, м'яка міць) – концепція, розвинена Наєм для опису можливості отримати бажане через кооптацію (співробітництво) і привабливість на відміну від «твердої сили», тобто застосування примусових заходів або прямої оплати. Під "м'якою силою" мається на увазі здатність держави домагатися своїх цілей за рахунок привабливості власної культури, суспільно-політичних цінностей – на противагу "жорсткій силі", ґрунтованій на військовому і економічному тиску. Це поняття уперше сформулював Джозеф Най-молодший, професор Гарвардського інституту державного управління імені Джона Ф. Кеннеді. "Країна може досягати бажаних для себе результатів у світовій політиці, тому що інші країни – захоплюючись її цінностями, наслідуючи її приклад, прагнучи до її рівня процвітання і відкритості – хочуть йти за нею", – писав американський політолог у своїй книзі «М'яка сила: засіб досягнення успіху у світовій політиці».

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА – поняття, що характеризує, передусім, фізичне виживання держави, захист і збереження її суверенітету та територіальної цілісності, здатність адекватно реагувати на будь-які реальні та потенційні загрози. Першим сформулював концепцію національної безпеки У. Ліппман. На думку дослідника, нація знаходиться в безпеці, коли їй не доводиться жертвувати своїми законними інтересами з метою запобігання війні та коли вона в змозі захистити при необхідності ці інтереси шляхом війни. Н.б. будується з урахуванням як зовнішніх, так і внутрішніх загроз.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БРЕНДИНГ – С. Анхольт (S. Anholt) визначає національний брендинг як «систематичний процес узгодження дій, поведінки, інвестицій, інновацій та комунікацій країни для реалізації стратегії національної безпеки та конкурентної ідентичності». С. Анхольт вважається першим, хто дослідив тематику національного брендингу та вперше вжив термін «national branding». Він проаналізував та систематизував фактори, які формують імідж країни та визначають її місце на міжнародному ринку. Розробка британського вченого отримала назву «Шестикутник Анхольта», який охоплює експорт, інвестиції та імміграцію, людей, туризм, культуру та історичну спадщину, владу.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС – одне з ключових понять у реалізмі, що віддзеркалює цілі держави на міжнародній арені та реалізується через її зовнішню політику. Першими ввели у міжнародну науку поняття Н.і. американські вчені Р. Нібур та Ч. Бірду. Увага до даного поняття зросла після Другої світової війни. Дискусії щодо сутності категорії Г. Моргентау назвав "новими великими дебатами". Він же першим сформулював і виклав власну концепцію Н.і. в монографії "На захист національного інтересу" (1951 р.). Основні положення, що вкладав Г. Моргентау у зміст Н.і.: 1). Н.і. -це об'єктивна даність. Він базується на своєрідності географічного положення держави і обумовлюється її економічним, політичним і культурним розвитком –

з одного боку та людською природою – з іншого; 2). Н.і. містить два основних елементи: центральний (постійний) та другорядний (мінливий). Другорядний елемент являє собою конкретну форму, яку Н.і. набуває у просторі та часі. Центральний інтерес складається з трьох факторів: природи інтересу, який має бути захищений; політичного оточення, в якому реалізується Н. і. та раціональної необхідності, що обмежує вибір цілей і засобів задля задоволення Н.і.; 3). Н.і. має раціональне підґрунтя; 4). Н.і. може як поєднуватися, так і не поєднуватися з моральною політикою. Моральна політика виходить з необхідності узгодження і компромісів у захисті Н. і. держав, з прагнення досягти загальних інтересів, що не може поєднуватися з суперництвом ідеологій; 5). Н.і. кардинально відрізняється від суспільного інтересу. Якщо перший існує в умовах анархічного міжнародного середовища, то другий пов'язаний із системою законів, котрі регулюють внутрішню політику. Суспільний інтерес захищає суспільні блага перед внутрішніми викликами, Н.і. використовується для просування цілей зовнішньої політики. Вагомий внесок у розробку концепції Н.і. зробили Дж. Кеннан, У. Ліппман, Дж. Розенау, К. Уолтс, Е. Ферніс. Н.і. є інтерес нації як двоєдності суверенної територіальної держави та громадянського суспільства. Що стосується державного інтересу та інтересів громадянського суспільства, то вони не тільки змістовно пов'язані з поняттям Н.і., а й значною мірою визначають його змістовну структуру. Та на міжнародній арені нація представлена державою, тому багато дослідників використовують термін "національно-державницькі інтереси". Н.і. формуються відповідно до геополітичних параметрів, ресурсних можливостей держави. На їх формування значний вплив здійснюють рівень економічного розвитку країни, її вага і місце в світовому співтоваристві, національно-культурні традиції. Головна складова Н.і. – це імператив самозбереження держави.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ – принцип, відповідно до якого нація-держава є джерелом найвищої політичної влади, що здійснюється в межах її території (маються на увазі законодавчі, виконавчі, судові повноваження) без

втручання ззовні. У міжнародних відносинах Н.с. передбачає існування такого світового порядку, в якому кожна держава самостійно формує та реалізує зовнішню політику, а також поважає право інших країн вести самостійну політику.

НЕДЕРЖАВНИЙ (НЕТРАДИЦІЙНИЙ) УЧАСНИК МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН – будь-який суб'єкт, що діє на міжнародній арені, окрім держави. До недержавних учасників міжнародних відносин, як правило, відносять: міжнародні міжурядові організації; міжнародні неурядові організації; транснаціональні корпорації; суспільні сили і рухи та індивідів, діяльність яких виходить за межі однієї країни. Віденський конгрес 1815 року затвердив існування нетрадиційних учасників міжнародних відносин. Так, Заключним актом конгресу було проголошено утворення Постійної комісії з питань судноплавства по р. Рейн. До кінця XIX ст. у світі вже налічувалося більше десяти таких організацій, які виникли внаслідок індустріальної революції, що викликала потребу в функціональному співробітництві держав у галузі промисловості, техніки та комунікацій. Серед них були такі: Міжнародна санітарна конвенція (1853), Міжнародний телеграфний союз (1865), Міжнародне бюро мір і ваги (1875), Всесвітній поштовий союз (1878), Союз захисту промислової власності (1883), Міжнародна організація карної політики (Інтерпол, 1923) тощо. Міжурядові організації безпосередньо політичного характеру виникають після Першої світової війни (Ліга Націй, Міжнародна організація праці), інтенсивно – після Другої світової війни, коли в 1945 р. у Сан-Франциско було створено Організацію Об'єднаних Націй, яка покликана була стати гарантом колективної безпеки і співробітництва країн-членів у політичній, економічній та соціальній галузях. Паралельно з розвитком її спеціалізованих органів та інститутів формуються міжурядові організації міжрегіонального та регіонального характеру, діяльність яких спрямована на розширення співробітництва держав у різних сферах: Рада Європи (1949), Європейське об'єднання вугілля та сталі (1951), Європейське співтовариство з

атомної енергії (1957), Європейська асоціація вільної торгівлі (1960), Ліга арабських країн (1945), Організація американських держав (1948), Організація африканської єдності (1963). В середині 1970-х рр. міжнародних міжурядових організацій налічувалося 220, неурядових – 3000; на сьогодні кількість міжурядових перевищує 400, неурядових – більше 4000.

НЕПОВНА ДЕМОКРАТІЯ – країни, де вибори є справедливими і вільними, але можуть виникати проблеми (наприклад, порушення свободи ЗМІ), хоча основні громадянські свободи шануються. Тим не менше, ці країни мають істотні недоліки в інших демократичних аспектах, в тому числі нерозвиненість політичної культури, низький рівень участі в політиці, і проблеми у функціонуванні системи управління.

НООПОЛІТИКА – державна інформаційна стратегія з питань управління міжнародними процесами шляхом формування в громадськості позитивного чи негативного ставлення до зовнішньої і внутрішньої політики держави або блоку держав з метою створення позитивного або негативного іміджу пропагованих ЗМІ ідей і моральних цінностей з активним використанням механізмів психологічного впливу на масову свідомість. Концепт «Н.» приходить на зміну поняттю «інформаційна війна». Сучасний інформаційний світ настільки швидкоплинний, що поняття «війна», що має певну тривалість і масштабність інформаційних акцій (кампаній), поступово нівелюється, натомість на авансцену виходить новітня глобальна інформаційна стратегія держав – Н.

ПЕРЕХІДНИЙ (ГІБРИДНИЙ) РЕЖИМ – країни, де регулярно існують непрямі порушення на виборах, що перешкоджають визнанню їх чесними та вільними. В цих держави часто наявний уряд, який чинить тиск на політичних опонентів, відсутня незалежна судова система, широко розповсюджена корупція, переслідування та тиск на ЗМІ, відсутнє повноцінне верховенство права, і більш виражені недоліки, ніж у неповних демократіях у сферах розвитку

політичної культури, низький рівень участі в політиці, і проблеми у функціонуванні системи управління.

ПОВНОЦІННА ДЕМОКРАТІЯ – країна, де громадянські свободи і основні політичні свободи не тільки поважаються, а також підкріплюються політичною культурою, що сприяє розвитку демократичних принципів. Ці народи мають діючу систему урядової влади, незалежність судової влади, чий рішення є обов'язковими до виконання, уряд, який адекватно функціонує і засоби масової інформації, які є незалежними і різноманітними. Ці країни мають лише незначні проблеми в демократичному функціонуванні.

ПРОГНОЗУВАННЯ – аналітичне дослідження перспектив розвитку всього об'єкта або його окремих елементів на основі багатостороннього і ретельного вивчення його теперішнього стану в контексті максимальної кількості об'єктивних і суб'єктивних чинників з урахуванням як внутрішніх, так і зовнішніх, сприятливих і несприятливих впливів.

ПРОПАГАНДА (лат.*propaganda* дослівно – «яка підлягає поширенню (віра)»), від лат. *Propago* – «поширюю») – форма комунікації, спрямована на поширення в суспільстві – світогляду, теорії, твердження, фактів, аргументів, чуток та інших відомостей для впливу на суспільну думку на користь певної спільної справи чи громадської позиції. У широкому розумінні – поширення соціально-політичних, природничо-наукових та інших знань з метою їх втілення у суспільну свідомість; у вузькому розумінні – ідеологічно спрямована діяльність будь-якої партії для формування у конкретних верств населення певних поглядів і уявлень (світогляду). Пропаганда зазвичай повторюється та розповсюджується через різні засоби масової інформації, щоб сформувати обраний результат суспільної думки. Значення пропаганди різних партій особливо зростає у період виборчої кампанії. На відміну від об'єктивної подачі інформації, зловмисна пропаганда подає інформацію вибірково, щоб спонукати

до певних узагальнень, або використовує емоційне забарвлення повідомлення, аби спровокувати радше чуттєву, ніж раціональну реакцію на висловлене. Бажаним результатом пропаганди є зміна ставлення до її суб'єкта. Пропаганда і її зловмисний варіант можуть використовуватись як форма політичної боротьби. Термін «пропаганда» набув яскраво негативного емоційного забарвлення лише завдяки непрофесійній діяльності частини журналістів. Пропаганда у своєму початковому емоційному значенні мала нейтральне забарвлення.

РОЗУМНА СИЛА – (англ. *Smart power*, також *розумна влада, розумна міць, смарт-сила*) – концепція, що обґрунтовує використання поєднання примусу і винагород з привабливістю цінностей та переконань задля досягнення цілей (тобто поєднання жорсткої і м'якої сил). Тобто, до прикладу, використання не лише військової сили, але і залучення у військові союзи і партнерські програм. Згідно з Джозефом Наєм, більшість суб'єктів міжнародних відносин використовує концепцію «розумної сили» у своїй зовнішній політиці

СВІТОВА ПОЛІТИКА – система економічних, правових, дипломатичних, ідеологічних, військових, культурних та інших зв'язків і відносин між народами, державами та групами держав, провідними соціальними, економічними та політичними силами і організаціями, що діють на світовій арені. Займається проблемами сучасного стану та тенденціями розвитку світової політичної системи. Окремі міжнародні проблеми досліджуються С.п. із урахуванням загального контексту світового політичного розвитку. Зміщує акцент на ту роль, яку відіграють нетрадиційні актори на міжнародній арені.

СУБ'ЄКТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (УЧАСНИК) – індивід, група, клас, спільнота людей, держава, які взаємодіють з приводу і/чи за допомогою окремого об'єкта. Одним з основних критеріїв виокремлення суб'єкта є наявність у нього свідомості та здатності до дії.

СУВЕРЕНІТЕТ – (від франц. *souverainete* від *souverain* – носій верховної влади) – стан незалежності державної влади від будь-якої іншої влади, який полягає в її праві та здатності самостійно, без втручання якоїсь іншої держави керувати своїм внутрішнім і зовнішнім життям. *Державний суверенітет* – це самостійність і неподільність, верховенство законодавчої, виконавчої та судової влади в межах території держави, її незалежність від зовнішнього впливу, влади якоїсь іншої держави; незалежність у здійсненні зовнішніх стосунків.

ТЕРОРИЗМ – (від лат. *terror* – жах, страх) – здійснення політичної боротьби залякування, насильства аж до фізичної розправи з політичними противниками; дестабілізація суспільства, державно-політичного ладу шляхом систематичного насильства і залякування, політичних вбивств, провокацій.

ЦИВІЛІЗАЦІЯ – спільнота людей, які мають спільні фундаментальні основи ментальності, спільні основоположні духовні цінності та ідеали, а також стійкі особливі риси в соціально-політичній організації, економіці та культурі.

ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ – (*англ. digital diplomacy, e-diplomacy*) – використання можливостей мережі інтернет та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для вирішення дипломатичних завдань. В рамках цифрової дипломатії використовуються нові медіа, соціальні мережі, блоги та тому подібні медіа майданчики в глобальній мережі. В електронній дипломатії беруть участь державні відомства, в першу чергу зовнішньополітичне, урядові органи, а також неурядові організації, чия діяльність пов'язана з реалізацією зовнішньополітичного порядку денного. Головні цілі цифрової дипломатії – просування зовнішньополітичних інтересів, інформаційна пропаганда через Інтернет-телебачення, соціальні мережі та мобільні телефони, спрямована на масову свідомість і політичні еліти

ШОВІНІЗМ – агресивна форма націоналізму, проповідь національної винятковості, протиставлення інтересів однієї нації інтересам іншої, розпалювання національної ворожнечі й ненависті.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна (індивідуальна) робота з джерелами та науковою літературою, складання термінологічних словників і таблиць, підготовка case study, навчального проекту та доповідей, робота в мережі Інтернет.

Методи контролю

Усі види навчальної роботи з курсу «Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії» підпорядковані кредитно-трансферній системі організації навчання та контролю знань студентів. Оцінка знань, умінь і навичок здобувачів освіти із курсу здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (іспиту).

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, складання конспекту, підготовки case study, здатності публічно чи письмово представити певний матеріал. Case Studies та навчальні проекти, підготовлені за заданою тематикою, обговорюються та захищаються під час семінарських та індивідуальних занять.

Завдання підсумкового контролю (іспиту) є підсумкова перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо. Заходи з підсумкового контролю проводяться по завершенню вивчення навчального матеріалу обох змістових модулів.

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
60	Робота на семінарських заняттях (участь у дискусіях, презентації, поточне тестування)
10	Навчальний проєкт (сценарій заходу в сфері публічної або культурної дипломатії та його презентація)
30	Іспит (усна співбесіда)
100	Разом

Критерії роботи студентів:

Форм роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Семінарське заняття	Участь у роботі групи під час заняття	0-5
	РАЗОМ за 12 занять	0-60
Навчальний проєкт (сценарій заходу в сфері публічної або культурної дипломатії та його презентація)		0-10
Критерії оцінювання підсумкового іспиту		
Студент/студентка вільно володіє визначеними програмою знаннями й на їх основі правильно і формулює відповіді на поставлені за тематикою курсу питання; вміє довести і аргументувати свою відповідь; відповідь чітка і завершена, мова добра		24-30
Студент/студентка має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь, при доборі спеціальної термінології, припускається незначних помилок або окремих неточностей; мова добра		18-23
Студент/студентка при відповіді користується лише окремими знаннями й уміннями, припускається неточності у використанні спеціальної термінології; мова спрощена		12-17
Студент/студентка не володіє необхідними для відповіді знаннями та вміннями		0-11
РАЗОМ		0-30

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література до курсу «Новітні тенденції публічної та культурної дипломатії»

Основна література:

1. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/07...pdf>
2. Культурна дипломатія: навч. посібник / за заг. ред. І.Б. Матяш, В.М. Матвієнка; Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ: ДП «ГДП», 2021. 252 с. https://gdip.com.ua/files/file/Diplomatic%20Ukraine/Library_UD/Handbook%20of%20Cultural%20Diplomacy_UA.pdf
3. Сухорольська І., Турчин Я. Громадська дипломатія та демократичний імідж держави: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2019.- 272 с
4. Bjola, C, Holmes, M. (Eds.) 2015. "Digital Diplomacy. Theory and Practice". 1st ed., London, England – New York, NY: Routledge, 252 p
5. Carta C., Higgott R. Cultural Diplomacy in Europe: Between the Domestic and the International. Springer International Publishing; Palgrave Macmillan, 2020. XV, 274 p.
6. Melissen J. The new public diplomacy: soft power in international relations. New York : Palgrave Macmillan, 2005. 246 p.

Додаткова література:

7. Балабанов К., Трофименко М. Публічна дипломатія як відповідь на виклики сучасності. Україна дипломатична. 2013. Вип. 14. С. 989–1021
8. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія // Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник / [І.Я. Вдовичин, Л.Я. Угрин, Г.В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н.М. – Львів : «Новий Світ-2000», 2015.
9. Гавриленко І. Концепції та моделі здійснення культурної дипломатії. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.*

Міжнародні відносини. 2014. Вип. 1. С. 5-9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_mv_2014_1_3

10. Дорош Л., Копей Ю. Особливості залучення соціальних мереж у діяльність органів державної влади (на прикладі США та України). SHV 2020; Випуск 6, № 1. С. 7-13 <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21648/doroshkorey713.pdf>

11. Комарницький М. Роль публічної дипломатії в глобальній стратегії Європейського Союзу // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2021. Випуск 35, С. 193-200.

12. Мицик Л. Особливості функціонування інституцій культурної дипломатії: світовий досвід і уроки для України // Ідентичності та політичні інститути. Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції (Ніжин, 22 квітня 2021 року) – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. – С. 77-83.

13. Опанасюк О.І. Особливості сучасної публічної дипломатії. Гілея: науковий вісник. 2017. Вип. 117. С. 238–243.

14. Подаєнко Ю.Л. Європейський досвід реалізації культурної дипломатії: специфіка та перспективи подальшого розвитку. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"*. Сер. Політологія. 2014. Т. 230, Вип. 218. С. 48-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2014_230_218_11

15. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України: зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. К.: НІСД, 2016. 92 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/kult_dyp-cd7f1.pdf

16. Сухорольська І. Громадська дипломатія як чинник демократизації політичної системи України. Дис. на здобуття наукового ступеня канд. політ. наук. – Львів, 2015. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_sukhorolska.pdf

17. Hocking, B. 2015. "Digital Diplomacy in the Digital Age". Clingendael Institute. URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/2016-02/Digital_Diplomacy_in_the_Digital%20Age_Clingendael_July2015.pdf

18. Mytsyk, L. Digital diplomacy: international experience and Ukraine's perspectives// Tom 27 Nr 342 (2021): Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica. – P. 122-136. DOI: <https://doi.org/10.24917/20813333.27.9>

19. Mytsyk L. European Experience of Institutionalization and Implementation of Cultural Diplomacy.// Problemy i wyzwania współczesności oczami młodych badaczy z Polski, Ukrainy i Kazachstanu. – Warszawa: Elipsa, 2022- P. 63-74.

20. Nye J. Soft Power: the means to success in World Politics. N.Y.: Perseus Publishing, 2004. 191 p. URL: https://www.academia.edu/28699788/Soft_Power_the_Means_to_Success_in_World_Politics_Joseph_S_Nye_Jr?auto=download

Інформаційні ресурси

- American Journal of Political Science – <http://www.ajps.org>
- American Political Science Review – <http://www.ssc.msu.edu/~apsr>
- Annual Review of Political Science – <http://www.annualreviews.org>
- British Journal of Political Science – <http://www.cup.org/journals>
- Canadian Foreign Policy Journal – <http://www.carleton.ca/npsia/cfpj.html>

Навчальне видання

МИЩИК Л. М.

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ
І КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Навчально-методичний посібник

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – О. В. Борщ

За авторським редагуванням

Підписано до друку 28.03.23 р.
Гарнітура Computer Modern
Замовлення № 746

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 2,3
Ум. друк. арк. 3,37

Папір офсетний
Електронне видання

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3^А
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.